

Adaptterra Awards 2022

**Komunitní energetika
a adaptace na klima**

#jaknaklima
www.adaptterraawards.cz

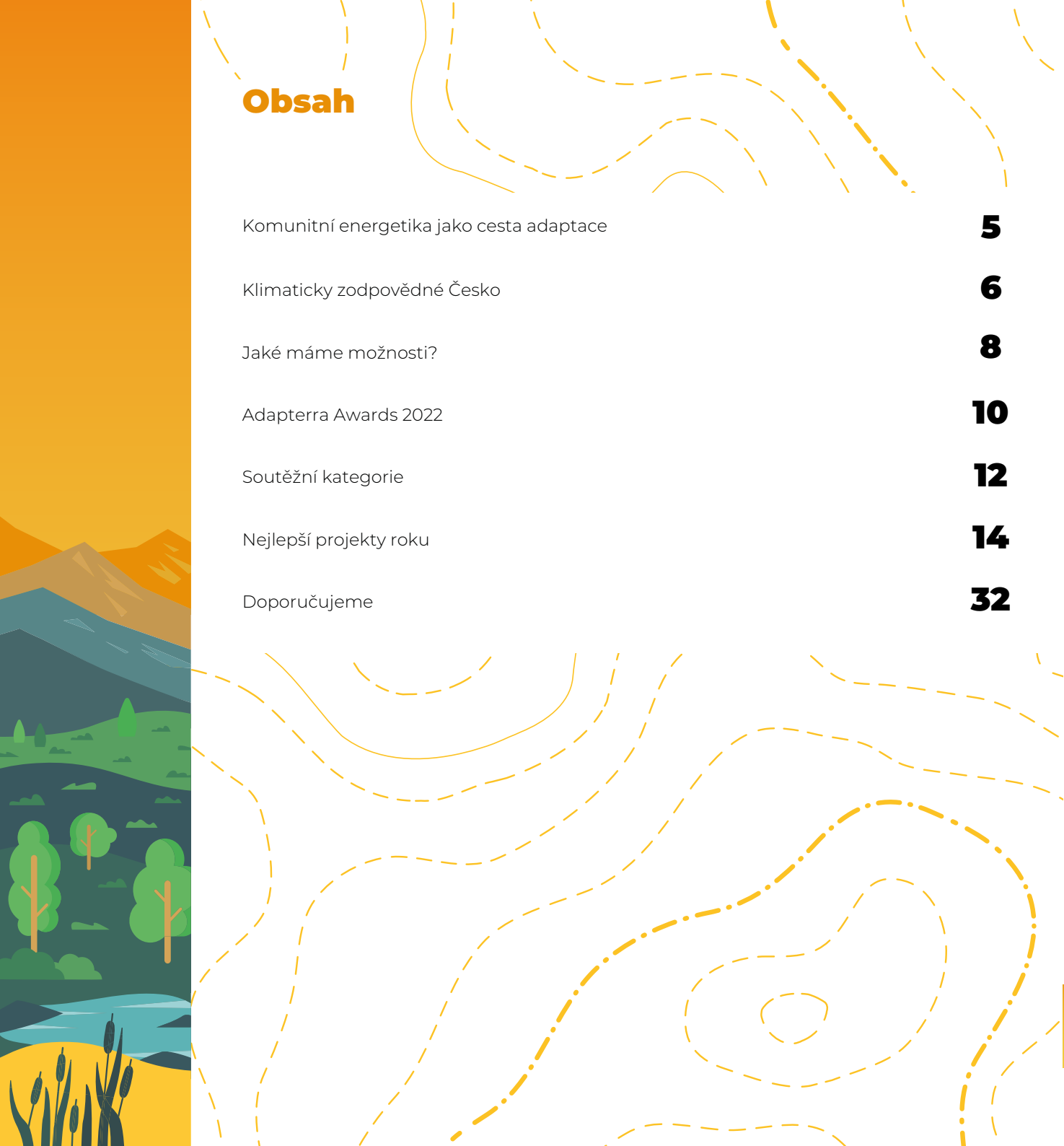
Adaptterra Awards 2022

**Komunitní energetika
a adaptace na klima**

#jaknaklima

www.adaptterraawards.cz

Obsah

Komunitní energetika jako cesta adaptace

5

Klimaticky zodpovědné Česko

6

Jaké máme možnosti?

8

Adaptterra Awards 2022

10

Soutěžní kategorie

12

Nejlepší projekty roku

14

Doporučujeme

32

Komunitní energetika jako cesta adaptace

Letošní rekordně suché jaro a horké léto opět připomněly, že klimatická změna postupuje a její dopady před nás staví nové a nové výzvy. Tou nejviditelnější byl rozsáhlý lesní požár v Českém Švýcarsku. Přesto nepochybně nejvýznamnější otázkou, kterou aktuálně musíme řešit, je energetická krize způsobená naší extrémní závislostí na dovozu fosilních paliv. Naplno se projevila ve chvíli ruské válečné agrese na Ukrajině. Dosud nevídaný nárůst cen energií vede domácnosti, firmy, ale i města a obce k hledání nových řešení – úsporám energií a pokrytí části spotřeby vlastní výrobou elektřiny.

Česko už navíc dál nemůže odkládat nutné legislativní změny, které otevřou možnosti pro komunitní energetiku, tedy snadné sdílení vyrobené elektřiny mezi sousedy.

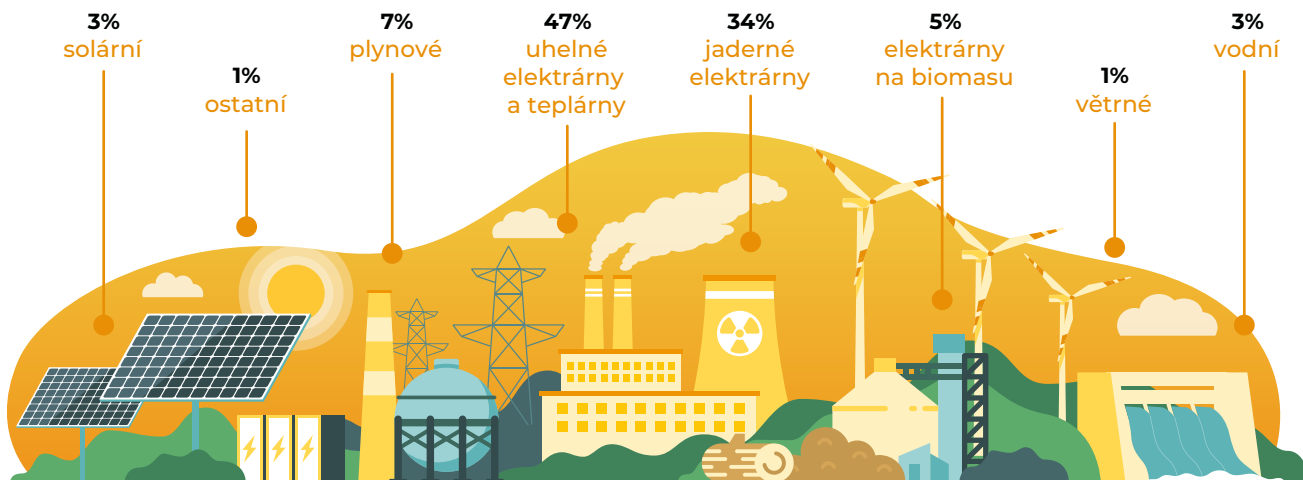
Když využití místních obnovitelných zdrojů energie dobře uchopíme, pomohou nám čelit nejen růstu cen na trhu a hrozbě propadu velké části domácností do energetické chudoby, ale i rizikům horka a sucha. Proto jsme se rozhodli letošní téma katalogu a konference Adapterra Awards věnovat právě propojení řešení adaptace a komunitní energetiky. Věříme, že pro vás budou inspirací stejně jako naše online databáze příkladů dobré praxe.

Martin Ander

vedoucí programu Adapterra Nadace Partnerství

Klimaticky zodpovědné Česko

Odkud pochází elektřina v ČR

Zdroj: Roční zpráva o provozu elektrické sítě ERÚ

Zatím jsme závislí na elektřině z uhlí

Výroba elektřiny v ČR je postavená na více než dvou desítkách centralizovaných tepelných elektráren a dvou elektrárnách jaderných. Elektřinu v místě spotřeby prakticky nevyrábíme a většina domácností je plně závislá na jejím nákupu od obchodníků.

Do změny nás tlačí ceny i měnící se klima

České hospodářství je zoufale závislé na dovozu fosilních paliv, především zemního plynu a ropy. Stali jsme se tak snadno obětí vydírání ze strany Ruska. Ceny rostou a naše bezpečnost je ohrožena. Začít vyrábět alespoň část energie z místních obnovitelných zdrojů je cestou nejen k nižším účtům za elektřinu, ale také příspěvkem k řešení klimatické krize i čistšímu ovzduší.

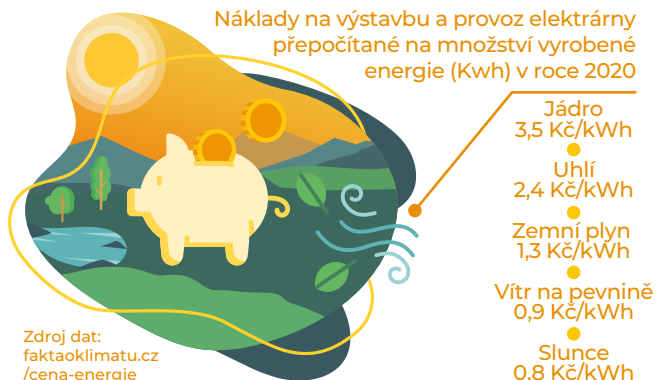
Spalování fosilních paliv má zásadní vliv na zvyšování průměrné teploty na Zemi

Cílem je **nepřekročit** navýšení teploty o **1,5 – 2 °C**

Státy EU se zavázaly **do roku 2050** dosáhnout uhlíkové neutrality

86 % dováženého zemního plynu pochází z Ruska

Obnovitelná energie už je nejlevnější

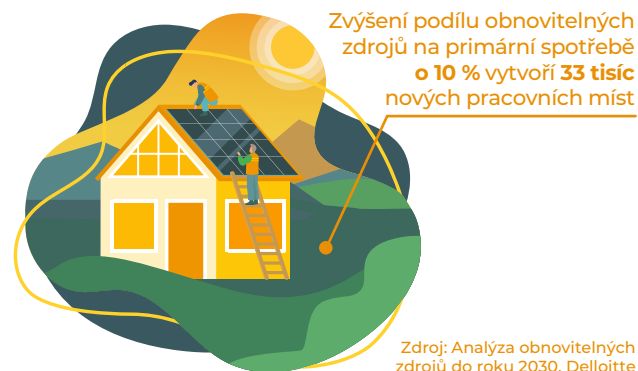

Ceny výroby energie ze slunce a větru významně klesly. Dnes se ve světě řadí mezi nejlevnější díky vyspělejší technologiím, růstu odvětví, větší konkurenci mezi společnostmi i nižším rizikům spojeným s investicí.

Solární energie v Česku

V současné době je instalovaný výkon slunečních elektráren u nás zhruba 2,2 GW. Tvoří zatím pouze 3 % podílu spotřeby. Do roku 2030 by podle odborníků mohl výkon solárních elektráren vzrůst na 12 – 14 GW.

Energie slunce a větru přinese nová pracovní místa

Obnovitelné zdroje energie představují příležitost i pro regiony, kde končí těžba uhlí. Vytváří nová pracovní místa pro šikovné techniky a řemeslníky, kteří je budou montovat, instalovat či servisovat.

Fotovoltaika a adaptace

Solární panely umí nejen vyrobit elektřinu, ale při vhodném umístění stíní místa, která nechceme v horkých dnech nechat přehřívat – parkoviště, zastávky MHD, terasy nebo střechy.

Jaké máme možnosti?

Praha plánuje podpořit výstavbu nových obnovitelných zdrojů energie, aby do roku **2030** pokryly minimálně **50 %** veškeré spotřeby elektřiny na jejím území

Potenciál solární energie v Praze se odhaduje na **472–675 MWp**, což by mohlo naplnit průměrnou roční spotřebu **120–170 tisíc domácností**

Zdroj: Analýza potenciálu střešní fotovoltaiky v Praze a okolí, EkoWATT

Komunitní energetika pro všechny

V celé Evropě i v Česku bude brzy možné snadno sdílet místně vyrobenou elektřinu. Členem energetického společenství se bude moci stát každý, přestože sám nevlastní žádný zdroj obnovitelné energie. Levnější elektřina se tak stane dostupnou všem.

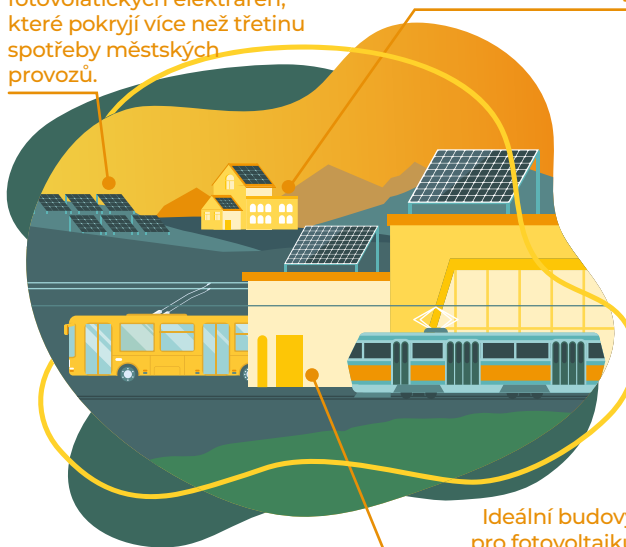
Využití potenciálu obecních budov a pozemků

Komunální energetika představuje systém výroby energie organizovaný obcí. Fotovoltaikou lze vybavit obecní budovy (úřad, školu, zdravotní středisko, kulturní dům, sportovní zařízení, hasičskou zbrojnici), nájemní bytové domy, budovy městských firem (dopravní podniky, vodárny), ale i brownfieldy nebo bývalé skládky.

Rakouský Tulln vlastní 12 obecních fotovoltaických elektráren, které pokryjí více než třetinu spotřeby městských provozů.

Pečovatelský dům pro seniory v rakouském Weyeru spotřebuje **100 % vlastní elektřiny**.

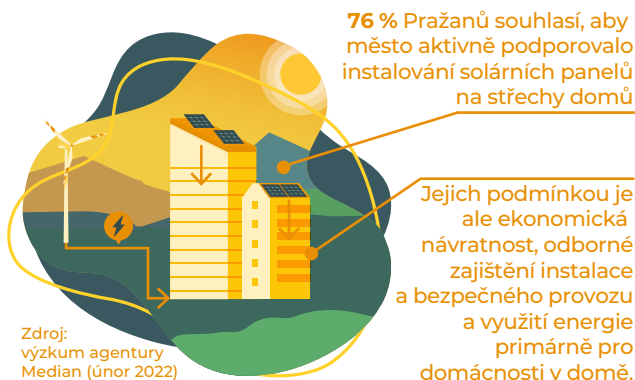
Zdroj: Energeticky aktivní spotřebitelé ve vybraných zemích EU

Ideální budovy pro fotovoltaiku vykazují pravidelnou spotřebu během dne.

Šetření energií na prvním místě

Snižte pokojovou teplotu na 20 °C, šetřete horkou vodou, ohřívejte jen potřebné množství vody, vařte s pokličkou. Vyměňte žárovky za LED nebo objednejte zařízení vytápění. Máte-li úspory a můžete jít i do větších investic, pak nahraďte neúsporné spotřebiče a zateplete dům včetně výměny oken.

Když město motivuje k udržitelnější energetice

Města a obce mohou občanům poskytnout bezúročné půjčky na realizaci fotovoltaiky na střeše, vytvořit dotační programy či zprostředkovat hromadný nákup fotovoltaických panelů. Investorům mohou nabídnout pozemky pro společně vlastněné solární elektrárny.

Zdroj: Svaz moderní energetiky

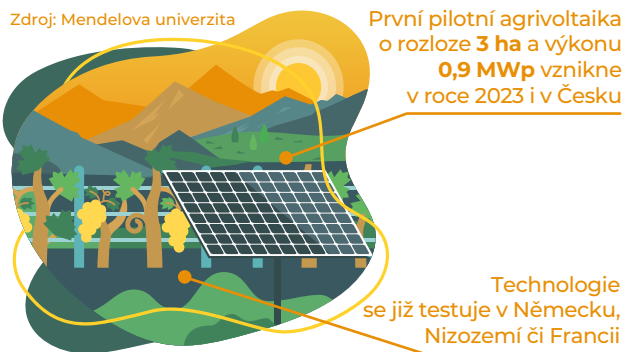

Domácí výroba elektřiny

Slovem „prosumer“ se označuje výrobce i spotřebitel elektřiny zároveň. Jedná se o domácnost nebo firmu, která část nebo celou svou spotřebu pokrývá z vlastního zdroje. Přebytky skladuje či prodává do sítě. Podmínkou je, že výroba elektřiny není hlavní podnikatelskou činností.

Zdroj: Mendelova univerzita

Když panely vytváří stín rostlinám na poli

K posílení energetické nezávislosti Česka potřebujeme velké plochy s fotovoltaikou. Příležitost představuje agrivoltaika – dvojitý využití zemědělské půdy. Solární panely umístěné na poli na vysokých konstrukcích umožňují pohyb zemědělské techniky a částečně stíní pěstované plodiny (ovocné stromy, vinnou révu či chmel).

Adapterra Awards 2022

Dlouhá období sucha, vlny veder, přívalové srážky a povodně jsou čím dál častější a je na nás všech, jak se na takovou budoucnost připravíme. Ty, kdo s odvahou i moudrostí vykročili mimo hranice obvyklých řešení, hledá a oceňuje soutěž Adapterra Awards.

Inspirujte se

Nezáleží na tom, zda měly skvělý nápad obce, firmy nebo lidé jako vy a já. Jestli se jejich snažení dotklo prostředí města nebo venkovské krajiny. Jestli šlo o využití špičkových technologií nebo poznatků tradičních hospodářů. Všechny přihlášené projekty mají jedno společné — mohou okouzlit, inspirovat, i dodat odvahu mnoha dalším.

Databáze Adapterra

Aby byla inspirace pěkně po ruce pro každého, řadíme všechny projekty do přehledné databáze. Díky ní je hračkou vyhledat zajímavé řešení pro vlastní dům nebo celou obec a její okolí.

Úspěšná řešení

Volná krajina

- 01 Adaptace krajiny obce Vohančice
- 02 Farma U Hrušků – Stvolenská moštárna
- 03 Lesopark Líchy u Židlochovic
- 04 Prevence povodní v krajině Šardic
- 05 Revitalizace Borkovických blat
- 06 Revitalizace krajiny a hospodaření s vodou v Ořechově
- 07 Revitalizace Sedmihorských mokřadů

Zastavěná území

- 08 Kulturní centrum Klášterec nad Ohří
- 09 Obnova Čelakovského sadů a okolí Národního muzea
- 10 Revitalizace školy Českobrodská v Praze 9
- 11 Výsadby do strukturálního substrátu v Jihlavě

Pracovní prostředí

- 12 Flight Park Javorový
- 13 Nová radnice Praha 12

Náš domov

- 14 Český soběstačný dům
- 15 DADA Distrikt
- 16 Energeticky plusový dům ALFADOME ZERO
- 17 Residence Sakura
- 18 Zelená střecha na panelovém domě v Brně

67

přihlášených projektů
v roce 2022

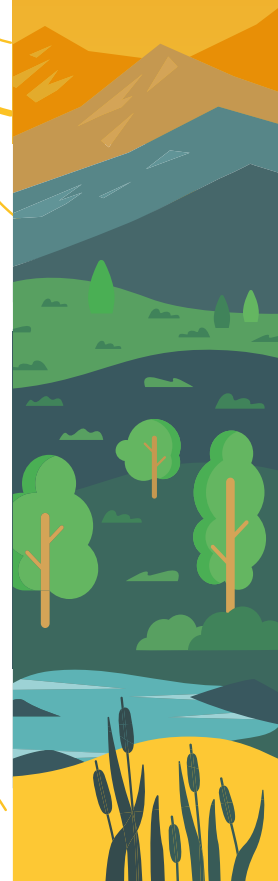
5 985

lidí z Česka zapojených do veřejného
hlasování o Cenu sympatie

2 125

lidí z Rakouska zapojených
do přeshraniční soutěže

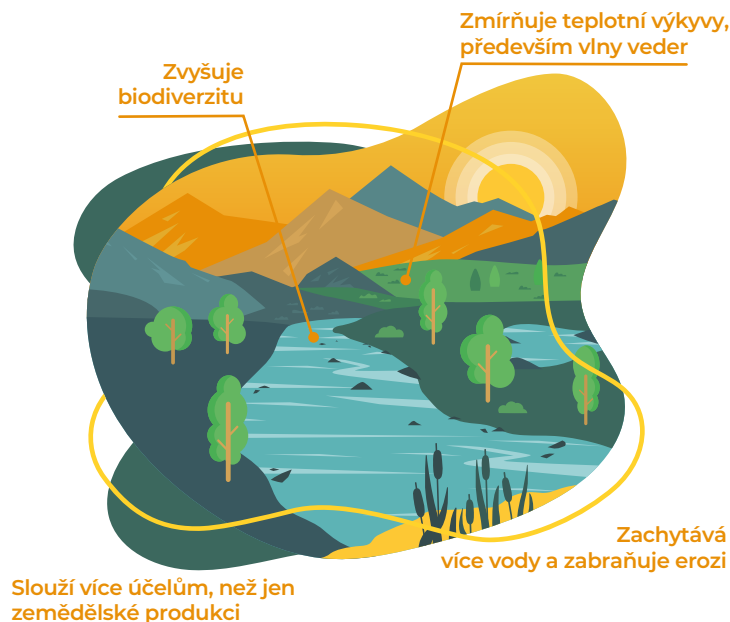
Oceňujeme nejen nejlepší projekty po odborné stránce,
ale i ten nejlepší na území hlavního města Prahy, na území
česko-rakouského příhraničí a nejsympatičtější projekt
vybraný ve veřejném hlasování.

Soutěžní kategorie

Volná krajina

Chceme kolem sebe úrodnou a vlhkou půdu, nikoliv vyprahlou step. Adaptační opatření realizovaná v krajině zmírňují dopady klimatických výkyvů i dlouhodobých trendů. Může se jednat o přírodě blízkou protipovodňovou ochranu, protierozní opatření na zemědělské půdě, obnovu a revitalizaci mokřadů a tůň nebo další tradiční a inovativní řešení.

Pracovní prostředí

Naším záměrem je, aby se soukromé firmy i veřejné instituce nejen přizpůsobily klimatickým změnám, ale zároveň svými opatřeními aktivně přispívaly k adaptaci na klimatickou změnu tím, jak ovlivňují své bezprostřední okolí i životní prostředí. Jedná se například o nová technologická řešení provozů i kancelářských budov, která se zaměřují na vícenásobné využití vody a využití obnovitelných zdrojů.

Zelené střechy pomáhají
zadržovat a využívat
dešťovou vodu

Zeleň a vodní
prvky zmírňují efekt
tepelného ostrova města

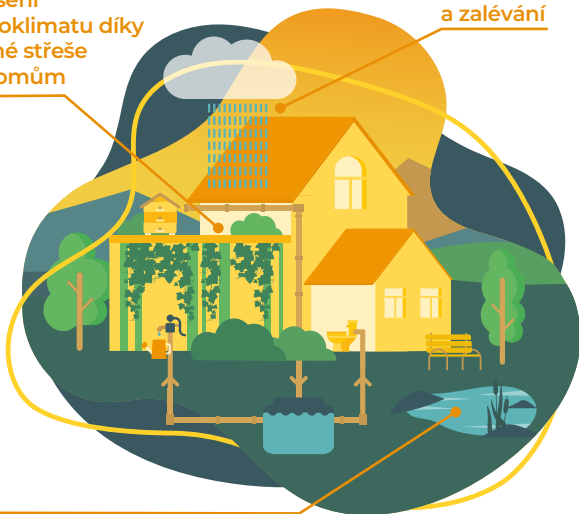
Adaptace mírní
dopady extrémů počasí
na zdraví a kvalitu života

Zastavěná území

Potřebujeme, aby byl život ve městech příjemný nebo alespoň snesitelný za letních veder, stejně jako silných mrazů. Adaptační opatření ve městech a obcích musí přispět ke zmírnění efektu tepelného ostrova města a také umět vhodně využít a zadržet vodu, případně ji rychle odvést za silných krátkodobých srážek. Příkladem takových řešení je budování povrchů propustných pro dešťovou vodu nebo zvětšení ploch zeleně.

Zlepšení
mikroklimatu díky
zelené střeše
a stromům

Využití šedé a dešťové
vody ke splachování
a zalévání

Domácí kořenová čistírna, zahradní
tůňky či koupací jezírka

Minimalizace
nepropustných povrchů

Náš domov

Všichni se můžeme přizpůsobit změně klimatu adaptací našich domovů a jejich okolí. Příkladem adaptace na úrovni domu je opakované využití vody včetně šedé a dešťové. Nebo zlepšení mikroklimatu v okolí, kterému pomůže instalace zelené střechy, vytvoření promyšlené přírodní zahrady s koupacím jezírkem nebo domácí kořenová čistírna.

01

Adaptace krajiny obce Vohančice

Petr Blahák – starosta

Pro obyvatele Vohančic je výsadba stromů dvakrát do roka společenskou událostí, kterou si většina z nich nenechá ujít. Jejich zapojení i aktivita obce přináší výsledky – okolní krajina změnila svůj vzhled. Tam, kde se během výrazných lijáků splachovala ornice z polí do obce, vznikly louky, rozsáhlé sady, polní cesty. Obec během tří let osela travní směsí více než 43 ha nejohroženějších ploch, přibýly stovky nových stromů a tisíce keřů. Síť polních cest se rozšířila o 2,2 km a rozčlenila krajinu vegetačními pásy s doprovodnou zelení.

Aby soubor komplexních opatření o rozloze 2,5 km² vznikl, muselo město směřit 88 pozemků se soukromými vlastníky.

Mokřad viditelně mění mikroklima ve svém okolí. Díky němu mají porosty vyšší a stabilní výnosy sena i v období sucha.

Farma U Hrušků – Stvolenská moštárna

Jaroslav Hruška – farmář

V roce 2000 koupili manželé Hruškovi starou zničenou roubenku ve vesničce Stvolny na Manětínsku a začali budovat svůj sen – ekologickou farmu. Uvědomovali si totiž, jak zásadní vliv mají zemědělci na krajinu. Začali na půdě hospodářit jinak – v souladu s přírodou. Lány rozdělili na menší pole, vysazují aleje starých odrůd ovocných stromů, zachraňují staré ovocné sady, budují mokřady a na pozemcích města Manětína vytváří nové biokoridory. Největší radost jim přináší moštárna, v níž zpracovávají ovoce z okolí. Se zemědělci se nehádají, ale raději debatují. A na argument, že něco nejde, mají jednoduchou odpověď: „Přijďte se podívat.“

Lesopark Líchy u Židlochovic

**Jan Vitula – starosta,
Martin Dratva – Odbor
majetku a investic**

Před sedmi lety do západního cípu Židlochovic, lokality zvané Líchy, přijely bagry. Hrábly do země, objevila se voda a spolu s ní se sem vrátily rostliny i zvířata. Postupně zde vznikl lužní les a mokřad. Na původně obrovský lán pole pak přibýly ještě další prvky – lesíky, remízky, ovocné sady, stromořadí a květnaté louky. Přestože měl projekt v době přípravy i řadu odpůrců, lokalita se brzy po realizaci stala oblíbeným cílem procházek obyvatel z blízkého okolí.

**Lesopark Líchy vznikl na ploše 7,4 ha, kde se
původně nacházelo pole.**

Prevence povodní v krajině Šardic

Blažena Galiová – starostka

Šardice patří k místům, která v minulosti opakovaně postihovaly lokální povodně. Největší z nich zasáhla obec v červnu 1970, kdy se nad regionem rozpoutala větrná smršť a bouře se silnou průtrží mračen, která proměnila polní cesty v potoky a potoky v dravé řeky. Dřív než se povodňová vlna dostala k obci, vtrhla do dolu Dukla, kde zaplavila 32 kilometrů chodeb. Pro 34 horníků v dole nebylo záchrany. V letech 2000-2007 proto proběhly komplexní pozemkové úpravy. I díky nim v posledních 10 letech v okolí Šardic vznikly nové krajinné prvky, které dělí obrovské lány polí na menší – příkopy, průlehy, vsakovací pásy, ochranné hrázky a nádrže, suché poldry, polní cesty, biocentra a biokoridory.

Soubor opatření se nachází na ploše větší než 1 600 ha. Plocha suchých nádrží činí cca 9 ha a výsadby cca 10 ha.

05

Revitalizace Borkovických blat

Zuzana Koutenská – správce toků, Martin Kysela – technik vodního hospodářství; Lesy ČR

Kde najdeme domov vzácného bělopáska tavolníkového, masožravky bublinatky jižní, kuňky obecné, jeřába popelavého či vážky jasnokvrnné? Na Borkovických blatech – revitalizovaném rašeliníšti, které dostalo znovu šanci na svou existenci. Historicky těžce poškozené, vytěžené rašeliníště se dočkalo komplexní obnovy, která zahrnovala zaslepení 13 kilometrů odvodňovacích kanálů a vybudování 24 drobných vodních ploch.

**Podařilo se revitalizovat plochu 60 hektarů.
Vzniklo 24 iniciačních tůní o celkové ploše
7 518 m².**

Revitalizace krajiny a hospodaření s vodou v Ořechově

Tomáš Dudík – starosta

Kolektivizace v okolí Ořechova na Brněnsku s sebou přinesla rozorání mezí, polních cest, vytrhání ovocných stromů. Krajina se postupně změnila v obří zemědělské lány, snížila se její retenční schopnost, což vedlo k erozi půdy. Co se napáchalo v polovině minulého století, obec postupně od roku 2005 zase napravuje. Nejedná se však o ojedinělé výsadby nebo drobné stavby, ale o celý systém obnovy cest, výsadeb stromořadí a hospodaření s dešťovou vodou uvnitř i mimo obec. Jednotlivé části na sebe navazují a umožňují lidem vstoupit do krajiny i mimo silnice.

Obnova krajiny a zadržování vody v obci se realizovaly na ploše 20 km². Vznikl mokřad o rozloze 7 ha.

07

Revitalizace Sedmihorských mokřadů

Vojtěch Šťastný – iniciátor

Vojtěcha Šťastného z ČSOP Bukovina zajímalo území Sedmihorských mokřadů a místní ptačí společenstva už od dětství. Časem si uvědomil, že území je narušené pozůstatky socialistického hospodaření a potřebuje pomoc člověka. Založil Pozemkový spolek a navázal spolupráci se Společností pro Jizerské hory. Společně získali desítky souhlasů vlastníků pozemků, přesvědčili zatvrzelé úředníky a zasadili se o to, aby došlo k odstranění husté sítě odvodňovacích kanálů, vybudování soustavy 14 tůní, a území se tak vrátila schopnost zadržovat vodu.

Retenční kapacita území v nivě toku Libuňky se zvýšila o více než 26 500 m³. Místo osídlily vzácné druhy obojživelníků i ptáků.

Kulturační centrum Klášterec nad Ohří

Vlastimil Dokoupil – vedoucí rozvoje města,
Petr Hybner – místostarosta, Štefan Drozd –
starosta, Tomáš Barták – vedoucí centra

Jedno z nejmodernějších kulturačních center v ČR vzniklo v Klášterci nad Ohří a doslova pohltilo původní kulturační dům z 60. let minulého století. Dům vystavěný ve stylu sorely už nesplňoval ekonomické a energetické požadavky na moderní kulturační budovu, a tak získal novou obálku, solární technologie, rekuperační jednotku i vsakovací nádrže na dešťovou vodu. Zůstaly zde však i fragmenty připomínající ducha původní budovy – sloupy, schodiště, plastiky či mozaiky. Navíc se sem přestěhovala městská knihovna z další energeticky a ekonomicky nevyhovující budovy na nedalekém sídlišti Panorama.

Obnovené centrum během prvních 3 měsíců navštívilo přes 17 000 lidí, což je víc než původní budovu za celý rok.

Obnova Čelakovského sadů a okolí Národního muzea

Jakub Hendrych – architekt

Na podzim roku 2017 se rozhodlo o urychlené proměně okolí budovy Národního muzea ve spojitosti s jeho generální rekonstrukcí. V minimálním čase vznikl skvěle fungující tým architektů, krajinářů, dopravních inženýrů i technických projektantů. Společně změnili místo odříznuté od centra velkoměsta rušnou silnicí v reprezentativní veřejný prostor – muzejní oázu – která přivádí zpět obyvatele i turisty. Neopomněli při tom na zlepšení podmínek pro stávající stromy, doplnění zeleně či retenci vody v území.

Veškeré zpevněné plochy v okolí muzea jsou propustné. V okolí stromů se dokáže vsáknout až 1000 l/6 min/2 m² dešťové vody.

10

Revitalizace školy Českobrodská v Praze 9

Jiří Tencar – autor

Extenzivní zelenou střechu o rozloze 810 m² doplňují fotovoltaické panely o výkonu 147 kWp doplněné o 300 kWh baterii.

Školní budova 21. století, navržená a fungující jako živá laboratoř. Pasivní, uhlíkově pozitivní, šetrně nakládající s pitnou i dešťovou vodou, chytrá, přehledná a komfortní až do té míry, že se půl hodiny před výukou v učebnách vše nastaví tak, aby studentům nebylo vedro, zima, nesvítilo na ně příliš slunce a měli přísun čerstvého vzduchu. Z budovy střední školy před obnovou zůstala pouze nosná konstrukce. Vedení školy i zastupitelé města doufají, že budova ukáže cestu k novému standardu ve výstavbě i impuls pro učňovské školství, které je dlouhodobě přehlížené a probíhá často v nevyhovujících podmínkách.

11

Výsadby do strukturálního substrátu v Jihlavě

Katarína Ruschková – vedoucí odboru životního prostředí, Vladimír Másilko – správce zeleně

Ve Vrchlického ulici v Jihlavě chyběly stromy, které by stínily vyprahlý chodník a cyklostezku. Přestože je tam město opakovaně vysazovalo, kvůli nevhodnému podloží vždy uhynuly. Kletbu pomohla zlomit až výsadba do speciálního strukturálního substrátu, tvořeného štěrkem, kompostem a biouhlem, který umožňuje vodě snadno zasáknout, stromům dobře prokořenit a zároveň poskytuje kořenům dostatečný přísun půdního vzduchu a živin. Způsob výsadby byl natolik úspěšný, že ho město plánuje opakovat i na jiných místech, kde se stromům nedaří. Prvním z nich byla výsadba pěti jerlínů na Masarykově náměstí v Jihlavě.

Přehřívání povrchů, sucho, nevhodná půda či inženýrské sítě vytváří náročné podmínky pro život stromů ve městech.

Flight Park Javorový

Dalibor Carbol – zakladatel

Přebytky dešťové vody ze střechy se svádějí ke kořenům javoru prorůstajícího dřevěnou terasou.

Beskydské paraglidingové centrum je navrženo a realizováno svépomocí v souladu s přírodou. Budova se zelenou střechou efektivně využívá vodu, teplo i energie dle obsazenosti pokojů.

Díky chytrému softwaru, který je propojený s rezervačním systémem, budova vyhřívá pouze objednané pokoje i teplou vodu, čímž výrazně šetří energie, které navíc pocházejí z udržitelných zdrojů. V plánu je vytvořit zde co nejvíce energeticky soběstačný systém a do budoucna rozšířit centrální budovu o ostrovně řešené obytné chaty.

13

Nová radnice Praha 12

Petr Šula – místostarosta

Veřejná správa by měla jít v oblasti adaptačních opatření příkladem. Ne jinak tomu bylo v případě výstavby nové radnice na Praze 12. Místo původních 7 detašovaných budov energetické náročnosti „C“ vznikla jedna velká budova splňující třídu „B“. Na střeše radnice najdeme fotovoltaickou elektrárnu, pod budovou zase nádrž na dešťovou vodu a na propustném parkovišti a v suterénu dobíjecí stanice pro elektromobily. A navíc – občané ani zaměstnanci už nemusí přejíždět mezi jednotlivými pracovišti.

Nová budova má nižší nároky na spotřebu vody a tepla, elektrická energie částečně pochází z udržitelných zdrojů.

14

Český soběstačný dům

Pavel Podruh – zakladatel

Český soběstačný dům se snaží žít v symbióze s přírodou – vyrábí veškerou potřebnou elektrickou energii ze slunce, topí biomasou, zachycuje maximum dešťové vody, po přečištění ji využívá ve sprše a splachuje s ní. Nezabývá se zbytečně drahocenného tepla, ale přitom se v něm zdravě dýchá a žije. Koncept, který jeho autoři připravovali a plánovali 4 roky, se nakonec zhmotnil v jižních Čechách v místě, kam nevedou žádné inženýrské sítě. Do projektu se zapojilo asi 40 odborníků a nadšenců z akademické i soukromé sféry. Veškerou technickou dokumentaci autoři poskytují veřejnosti k neomezené inspiraci a replikaci.

Hlavním cílem celé platformy je sdílet technické principy, myšlenky, zkušenosti a nápady.

DADA Distrikt

**Erika Voith
a David Klodner – iniciátoři**

Na počátku stála touha tří kamarádů, kteří procestovali svět, vrátili se do Česka a zjistili, že se zde nenabízí industriální byty v průmyslových budovách. Rozhodli se projekt zrealizovat a ukázat alternativní cestu k dnes běžnému bourání těchto budov, které jsou historickým dědictvím z dob, kdy česká průmyslová výroba požívala světového věhlasu. DADA Distrikt se stal příležitostí pro nadšené „micro developery“, pomohl rozvíjet lokalitu stále ještě považovanou za vyloučenou a přispěl i k lepšímu nakládání s dešťovou vodou ve městě.

**Součástí loftového bydlení v blízkosti
brněnské Zbrojovky je pobytová zelená
střecha připomínající zahradu.**

Energeticky plusový dům ALFADOME ZERO

Jiří Tokar – zakladatel

Energeticky soběstačný rodinný dům postavený od základové desky během 24 hodin? To je ALFADOME ZERO, který ročně vyprodukuje 4,5krát více elektrické energie, než spotřebuje na svůj provoz, svícení, vytápění, větrání, chlazení i ohřev teplé vody. Jeho vznik byl experimentem s důrazem na použití nejprogresivnějších materiálů, nejefektivnějších energetických celků a nejnovějších přístupů ke stavění. Záměrem bylo vytvořit koncept výstavby s ohledem na kvalitu, efektivitu i rychlost.

Jednotlivé prvky domu často plní několik funkcí. Střechu například tvoří pouze fotovoltaické moduly.

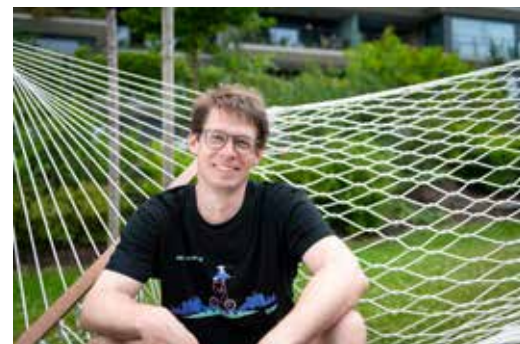

17

Residence Sakura

Jiří Stiborek – ateliér Flera

V pražských Košířích vyrostl rezidenční dům, jehož obyvatelé mají na svých balkonech doslova soukromou zahradu s výhledem na město. Tisíce kusů květin, bylin, keřů a stromů se nachází na zelených střechách, obvodových římsách i v přilehlém okolí domu. Voda ze střech i okolí je nasměrována do zeleně a do dešťových záhonů, nebo svedena do akumulací nádrže, která slouží jako zdroj vody pro závlivku. Nedílnou součástí bydlení je i poloveřejný park. Sakura prezentuje nadstandardní přístup k zeleni v rámci developerského projektu.

Rozloha nově vzniklé zeleně činí cca 5 500 m².

Zelená střecha na panelovém domě v Brně

Martina Polachová – iniciátorka, Antonín Novák – GreenTop

Zelené střechy se dnes pomalu ale jistě stávají standardním požadavkem novostaveb rodinných domů i veřejných budov. Počet zelených střech na panelácích bychom ale u nás zatím spočítali na prstech ruky. Jedna z nich vznikla v roce 2020 na osmipatrovém domě v brněnských Bohunicích, jako první svého druhu v Brně. Z ptáčích perspektivy působí tento „zelený koberec“ sice neotřelým vzhledem, ale jedná se především o vysoce funkční prvek s výbornými izolačními, chladicími i protihlukovými vlastnostmi.

Střecha o 280 m² lépe reaguje na extrémní teploty v létě i v zimě. Při deštích zadržuje až 30 l vody na 1 m².

Doporučujeme

Publikace Příjemné a odolné město

Možnosti snižování tepelného ostrova města pomocí přírodě blízkých řešení

Problém přehřívání města není nový. Přestože ovlivňuje každého obyvatele měst, je mu věnována velmi malá pozornost. Proč vlastně dochází k přehřívání? Jak můžeme město ochladit?

Publikace je rozdělena na čtyři kapitoly, které je možné číst samostatně a informace vyhledávat podle aktuální potřeby. První kapitola představuje **důvody i důsledky přehřívání města**, druhá kapitola shrnuje možné **způsoby chlazení**. Třetí kapitola přináší **konkrétní návrhy**, co je možné dělat. Čtvrtá kapitola shrnuje způsoby, jak je to možné dělat, tedy **procesní otázky**.

Video seriál Aby město nepálilo...

Sledujte seriál krátkých animovaných videí o adaptacích na klimatickou změnu ve městech. O přehřívání města, stromech, zeleni, dešťové vodě i participaci. Témata jsou nadčasová, aktuální jsou dnes stejně jako za rok.

- Proč se město přehřívá
- Proč voda chladí a jak ji zadržet a využít
- Jak zeleň ochlazuje a jak město ozelenit
- Pečujeme o naše vzrostlé stromy...
- Pustíme dešťovou vodu ke stromům...
- Chtějme lepší přístup k vodě...
- Dejme lidem přístup k řece...
- Změňme rozpálené ulice na zelené koridory...
- Sázejme stromy, kde to jen jde...
- Budujte zelené vnitrobloky...
- Zelené střechy domům sluší. Dopřejme jim je...
- Vnější stínění oken je nejlepší způsob, jak se doma neuvařit...
- I vy můžete přispět...

Podpora

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Společně pro zelenou Evropu

Podpořeno Norskem prostřednictvím
Norských fondů.

Pořadatel

Odborný garant

Projekt LIFE Tree Check získal
finanční podporu Evropské unie
z programu LIFE

Soutěž Adaptterra Awards 2022 je spolufinancována
společností CETIN a. s.

Partneři

Nestlé Good food, Good life

STRATEGIE
ADAPTACE
HL. M. PRAHY NA
ZMĚNU KLIMATU

Pod záštitou

Ministerstvo životního prostředí

Soutěž Adaptterra Awards pořádá Nadace Partnerství
pod záštitou ministra životního prostředí.

Mediální a komunikační partneři

Sedmá generace

Nadace Partnerství

Údolní 33, 602 00 Brno, Česká republika

www.nadacepartnerstvi.cz

Spolupráce: Integra Consulting, s.r.o.

Autoři textů: Martin Ander, Adéla Mráčková, Andrea Křivánková,
Dita Tesařová

Editoři: Andrea Křivánková, Martin Ander

Autoři a zdroje fotografií: Vojta Herout, město Šardice, Lesy ČR,

město Ořechov, Pozemkový spolek Sedmihorské mokřady,

Flight Park Javorový, GreenTop

Tisk: Studio STKI s. r. o.

Počet kusů: 500

Rok vydání: 2022

ISBN 978-80-87897-10-2

Spojte se s námi

Nadace Partnerství
Údolní 33, 602 00 Brno
Česká republika
+420 515 903 111
partnerstvi@nap.cz
adapterra@nap.cz

adapterra

adapterraproject

adapterra

#jaknaklima
www.adaptterraawards.cz

ISBN 978-80-87897-10-2